

actorului. Cert e că Vlad Massaci și trupa de la „Nottara“ se pot mândri cu un spectacol reușit care, iată, i-a plăcut și cărcotașului de serviciu ce e suprascălitul, la rândul său, nu-i așa?, cronicar cât se poate de stimabil.

Teatrul „Nottara“ din București – Schilodul din Inishmaan de Martin McDonagh. Traducerea: Vlad Massaci și Cristi Juncu. Regia artistică: Vlad Massaci. Scenografia și light design: Andu Dumitrescu. Costumele: Anca Răduță. Ilustrația muzicală: Cristi Juncu. Cu: Alexandru Jitea, Anda Caropol, Ruxandra Sireteanu, Constantin Drăgănescu, Bogdan Vodă, Gabriela Crișu, Sorin Cociș, Ion Siminie, Camelia Zorlescu. Data premierei: 14 octombrie 2005.

Antoaneta IORDACHE

ORADEA

Ediție jubiliară

O săptămână de spectacole (câte 3–4 pe zi), un simpozion consacrat rememorării drumului străbătut de Trupa „Iosif Vulcan“ în 50 de ani de existență instituționalizată, lansări de carte și de CD-uri, depuneri de jerbe la statuia patronului spiritual, o festivitate finală generos „îmbrăcată“ în artificii, serpentine și confeti a oferit participanților la Ediția a XV-a a Festivalului de Teatru Scurt, inițiat și menținut (iată) în peisaj de Teatrul de Stat din Oradea.

Oricât de discret caută cărțile de teatru privirea spectatorului de teatru, totuși, în pagina tipărită subzistă spectacolele, personalitățile, zilele faste ale unei scene, anotimpul succeselor trupei, „căderile“ – nu întotdeauna de trecut cu vederea. Cărțile pun ordine în spațiul mereu populat de aproximări, de uitări, de repere subiective al memoriei, chiar și volumele „partizane“ sunt linii de eșafodaj istoric: se poate raporta la ele corectura, contestația, exactitatea istoricului de teatru prob. Fără seria de volume de (și despre) teatru, puse la îndemâna cititorului interesat de către organizatorii orădeni, jubileul ar fi fost asemeni proiecției pe ecran a unei pelerine de gală. Clădirea teatrului era în renovare, străzile din jur în plină refacere, statuia lui Iosif Vulcan – și aceasta – cuprinsă de tubulatura unui șantier stradal. Timp de o săptămână, statuia lui Iosif Vulcan a rămas prinsă într-o movilă de tuburi din beton. Jerba omagială, abia de se putea observa. Dar, au fost puse în circulație cărți (și CD-uri), din *Biblioteca revistei „Familia“*: panoplia cu interviuri semnată de Elisabeta Pop – *Teatrul din interior. Teatrul din culise* (ce completează nu demult apăruta perspectivă monografică *Teatrul românesc la Oradea* coordonată de longeviva și remarcabila secretară literară), Iosif Vulcan – *Fanfaronii* (restituire datorată îngrijitorilor ediției – Florian și Marin Chelu); noutăți din seria *Galeria Teatrului Românesc a Fundației Culturale „Camil Petrescu“*: Cătălina Buzoianu – *Mnemosina, bunica lui Orfeu* și Cristina Modreanu – *Măștile lui Alexander Hausvater*, un volum din bogata serie *Blaga*, datorată Doinei Modola, dar și o autobiografie semnată de Emanuel Enghel – *Norocul îi ajută pe cei îndrăzneți* (tipărită de Editura „Arca“, din Oradea). Prezentarea publică a volumelor menționate nu și-a făcut loc în program, însă indiferent de asta, cărțile erau „printre noi“, și oricum la îndemână. Lansarea CD-urilor, petrecută într-un mic club din apropierea teatrului, deși nu în prezența unui prea numeros public, ne-a „ajutat“

(ca să zic așa) să percepem mai nuanțat decât în fața unuia, ori altuia dintre discursurile ocazionale, particularitățile evenimentului aniversar. Florian Chelu Madeva, Iuliana și Alexandrina Chelu ne-au adus o inedită „lucrăre de familie“ (muzica și filmele lor documentar-artistice inspirate de Iosif Vulcan, dar și o piesă corală în primă audiție, a lui George Enescu – dedicată lui Vulcan), Teatrul Național Radiofonic a venit cu două producții recente: *Istoria paraponisitului* de Vasile Alecsandri și Matei Millo (regia: Mihai Lungeanu, interpret: Petre Lupu) și *Mătușa noastră* de Hans Christian Andersen (regia: Attila Vizauer, interpreți: Mariana Mihuț, Florin Zamfirescu, Răzvan Vasilescu, Mircea Constantinescu). Acuratețea profesională din cele circa două ore de audiție pune în citat cumsecade, discret, clipele accentuat sentimentale – e drept, greu evitabile – ale „ediției de suflet“ orădene, ce au trecut (agale) atât prin largul spațiu pus la dispoziție de Primărie pentru desfășurarea simpozionului aniversar, cât și prin scena festivității de încheiere. Câțiva dintre actorii de altădată, azi la o vârstă venerabilă, câți au reușit să fie prezenți, au salutat evenimentul; dincolo de nostalgia propozițiilor binevoitor-protocolare, câțiva ne-au lăsat să întrezărim ceea ce fila de istorie teatrală orădeană consemnează: roluri, spectacole, succese din arcada altui timp.

Fiind ediție jubiliară, organizatorii n-au întreprins o preselecție ; trupele nu au urmărit obținerea de premii. S-au jucat replici de: Shakespeare, Aleksandr Galin, Camus, Strindberg, T.McWeeney, Beckett, García Lorca, Eugene Ionesco, Durrenmatt, Nemeth Gabor, Gellu Naum, Sebastian Bărbălan, Antoaneta Zaharia, Salvador Dali, Mario Diamant, Paul Foster, Pașcu Balaci, Nicoleta Esinencu...

La câteva dintre spectacole (*Sorry* – al Teatrului „Lucia Sturdza Bulandra“, cu Mariana Mihuț și Ion Caramitru; *Tangou final* – al Teatrului Evreiesc de Stat, cu Maia Morgenstern și Tudor Aaron Istodor; *Concertul extraordinar* al tenorului Alexandru Badea, dirijat de Victor Dumănescu – doi muzicieni cu totul rari, reîntorși din străinătate în turneu în țara de origine; *Vis* – one man show-ul susținut de Dan Puric) numărul, entuziasmul spectatorilor aproape că a depășit așteptările. Mai „angajat“ decât în unele reprezentații de la sediu a jucat distribuția din *Tatăl* – Teatrul „L.S.Bulandra“ (Virgil Ogășanu, Valeria Ogășanu, Petre Lupu, Radu Amzulescu, Doru Ana...). Nedezmințit riguroși, interpreții (Ildiko Jarcsek-Zamfirescu, Boris Gaza, Balázs Attila) din *Scaunele* (spectacolul cu pregnantă definiție) – al Teatrului German de Stat Timișoara. Apoi, după o serie de simplu controversabile puncte scenice de program (pe texte alambicate dramaturgic, ca să nu se observe binău învechită, pe texte fardate modern, cu pudra elementarelor vulgarități citadine, ori reprezentații confuze conceptual, ori monocorde – prezențe locale, sau din țară), premiera cu „soap opera“ *Nevestele vesele din Windsor* – Teatrul de Stat Oradea – Trupa „Iosif Vulcan“ ne-a adus „la zi“, ne-a reinstalat în frumoasele, însă, câteodată utopicele noastre idei despre întâlnirile fericite: între o trupă care știe să-și joace șansele și un regizor capabil să dezvolte valența creatoare a actorului. Până se vor pune în funcțiune „cântarele critice“, pentru a încerca să detecteze „greutatea“ și „subțirile“ versiunii scenice (Victor Ioan Frunză, Marian Popescu & Victoria Balint), ale viziunii regizorale și scenografice (director de scenă: Victor Ioan Frunză; decorul, costumele, recuzita: Adriana Grand), ale muzicii (Tibor Cari) și orchestrei, putem aprecia ca suntem în fața unui spectacol „cu lustru“, ce dă alură întregii distribuții, ne obligă să reconsiderăm profiluri actoricești. (Pe scenă, la final de jubileu, în ordinea „caietului-program“: Daniel Vulcu, Ion Abrudan, Pavel Sârghi, Ovidiu Mihăiță, Petre Ghimbășan, Richard Balint, Alexandru Rusu, Suzana Macovei, Anca Sigmirean, Elvira

Platon-Râmbu, Ioana Dragoș-Gajdo, Ioan Codrea, Adrian Locovei, Ciprian Ciuciu, Gheorghe Voinescu, Ion Ruscuț, Tiberiu Covaci).

Trupa Teatrului de Stat din Oradea a mai avut, de-a lungul istoriei sale instituționale, astfel de semnificative înfățișări, atunci când pe afișele sale, regia era semnată de: Radu Penciulescu, Valeriu Moisescu, Alexandru Colpacci, Magda Bordeianu...

BUCUREȘTI

Primul, din cei 100, 1.000, 1.000.000 de pași...

Lansat cum se cuvine: cu o gândită, documentată și frumos pusă grafic în pagină mapă de presă, susținut – la conferința de presă – de prezența, cum și de discursurile principalilor inițiatori ai proiectului, iată că avem încă un Festival de Teatru pentru Copii (internațional – de la prima ediție). Neîndoielnic, Teatrul „Ion Creangă” și harnicul său laborator de planuri educaționale este promotorul ideii. Oferta artistică a festivalului „100, 1.000, 1.000.000 de povești” vine să marcheze și împlinirea a 40 de ani de activitate ai scenei bucureștene.

În spatele cortinei de festival (în background) sunt multe alte programe cu motivație educațional-artistică, formativ-profesională sau de acțiune social-comunitară, pe care teatrul le deschide sistematic copiilor orașului – deja de câțiva ani –, încât s-ar putea spune că acest festival nu face decât să „aprindă lumina tuturor

Foto: Sorin Radu

